

ZIKA VIRUS – STRUČNĚ V OTÁZKÁCH A ODPOVĚDÍCH

Vzhledem k současné situaci ve světě, k období dovolených a k blížícím se olympijským hrám v Brazílské metropoli Rio de Janeiro bych rád napsal několik důležitých informací o, možná ještě ne tak známém, viru Zika.

O co jde?

Jedná se o virus z čeledi Flaviviridae (rod: *Flavivirus*), který způsobuje horečku Zika. Ta se projevuje zejména vysokými teplotami, bolestí hlavy i kloubů a nežídka kdy i vyrážkou. Projevy samotné nemoci povětšinou nejsou pro pacienta život ohrožující. Velmi nebezpečný je ale tento virus pro těhotné ženy, neboť může způsobit vývojovou poruchu mikrocefalii, což je tělesné postižení, při němž dochází k chybnému vývoji mozku plodu již v matčině děloze.

Jak a kde se virus šíří?

K přenosu dochází bodnutím infikovaných komárů rodu *Aedes aegypti*. V únoru 2016 byl potvrzen možný přenos z člověka na člověka, a to pohlavním stykem s infikovanou osobou či provedením krevní transfuze. Nákaza byla zaznamenána v některých zemích Afriky a Asie. Od roku 2015 se virus dramaticky šíří zejména ve státech střední a Jižní Ameriky. Za poslední dva měsíce zaznamenaly přenos viru tyto země: Brazílie, Argentina, Mexiko, Kolumbie, Dominikánská Republika, Ekvádor, Panama, Puerto Rico, Venezuela, Maledivy, Šalamounovy ostrovy, Thajsko, Vietnam, Filipíny a mnohé další.

Odkud se virus vzal?

První výskyt tohoto viru byl zaznamenán v roce 1947 u opic v ugandském pralese Zika (což přeloženo z *gandštiny* znamená „přerostlý“). První případy přenosu viru na člověka byly zaznamenány v roce 1954 v Nigérii.

Jaké je riziko nákazy v ČR?

Vzhledem k hlavnímu způsobu přenosu viru komáry je riziko nákazy v ČR nízké, neboť zde nejsou tak příhodné podmínky pro jejich množení. Různá opatření však připravují jihoevropské státy, kde jsou tyto podmínky o poznání příznivější. Riziko je pak samozřejmě spojeno s návštěvou oblastí, ve kterých se v současné době virus vyskytuje a s již prokázanými způsoby přenosu viru z člověka na člověka, zejména cestou nechráněného pohlavního styku. Dalším, ne tak často zmiňovaným rizikem, je možnost zavlečení infikovaných komárů, a to zejména leteckou dopravou.

Dle informací MZČR byly v 25. února 2016 zaznamenány dva případy nákazy v České republice. V obou případech se jednalo o turisty, kteří navštívili zasažené oblasti. Nadále platí doporučení případnou cestu do zasažených oblastí důkladně zvážit (a to zejména těhotným ženám).

Jak se mohu bránit?

Proti onemocnění dosud neexistuje lék. Jedinou ochranou a prevencí tedy zůstává ochrana před komářími bodnutími. Ta se dá realizovat použitím repelentů a nošením oblečení světlé barvy pokrývající co největší část těla. V infikovaných oblastech je dále doporučeno spát pod moskytiérou, a pokud je to možné, zamezit líhnutí komárů zejména odstraněním stojatých vod.

V souvislosti s nadcházejícími olympijskými hrami brazilská vláda zahájila rozsáhlou kampaň, jejichž cílem má být omezení výskytu komárů a taktéž osvěta obyvatel, jak se proti případnému nakažení bránit. Problémy pak nastávají zejména ve „favelách“, kde je úroveň hygieny tradičně na nízké úrovni.

Nadále panují obavy, že virus má pandemický potenciál a Světová zdravotnická organizace (*World Health Organization, WHO*) odhaduje, že v následujících několika letech bude nakaženo 3 až 4 milióny lidí.

Salve, Dr. Langer
www.medica-langer.cz
(www.facebook.com/medicalanger/)

Použité zdroje:

- ICTV Taxonomy History for Zika. International Committee on Taxonomy of Viruses
- RETTICH, František. Virus Zika - přenos - komáři. Státní zdravotní ústav
- MACHALA, Ladislav. Máme se bát viru zika? Vesmír, 2016-02-02
- Virus zika nakazí až čtyři miliony lidí, odhaduje WHO. Američané mění prázdninové plány. Aktuálně.cz, 2016-01-28
- Brazílie tiskne katalogy s radami, jak se bránit viru zika. Proti komárům vyše i armádu. Aktuálně.cz, 2016-01-28